

Pozdravljeni devetošolci.

Upam, da ste si v preteklem tednu nabrali moči za nove šolske obveznosti, ki jih že nekaj tednov opravljamo na daljavo. V tem tednu sem za vas pripravila **odgovore na 1. del preverjanje znanja**, ki ste jih ga eni bolj drugi manj uspešno reševali. Rešitve nalog natančno preglejte, popravite ali dopolnite kar ni pravilno rešeno. Moji odgovori so kratki, vi pa ste morali odgovarjati v celih stavkih.

V tem tednu bomo realizirali načrtovan tehniški dan **Eko dan in dan zdravja**, ki ga boste našli v dodatni priponki. Tudi v tem gradivu boste našli zanimive vsebine in tudi dejavnosti, ki jih boste lahko večkrat uporabili.

Za komunikacijo z mano uporabite e pošto alenka.znidar@quest.arnes.si in spletni naslov

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd8eUSGNIJLcANA4WF_6lvMcyjKppAmf4e_30Y9aswaQHwhRUQ/viewform?usp=sf_link

Odgovori na 1. del preverjanje znanja Biotehnologija in Evolucija

1. Biotehnologija je interdisciplinarna veda, ker združuje znanja naravoslovnih ved s dosežki- znanji tehnologije.
2. Področja so;Zeleno(rastline), rdeče(medicina), Modro(sladkovodni in morski organizmi)
 - Sivo(živilska, tekstilna, farmacevtska industrija..
- 3.)Spreminjanje genetskega materiala organizmov.
- 4.) GSO-gensko spremenjen organizem. Postopek spreminjanja:izberejo organizem, ki ima željeno lastnost, izolirajo izbrani gen, ki ga vnesejo v organizem , ki ga želijo gensko spremeniti.
- 5.) Matične celice, ki se uporabljajo za zdravljenje bolezni srca, ožilja, rakastih obolenj..
- 6.) Kloniranje: osebk, ki ga želijo klonirati odvzamejo jedro telesne celice, v jajčno celico drugega organizma s pomočjo elektrošoka vstavijo to jedro telesne celice, počakajo, da se celice namnožijo in nato jih vstavijo v organizem , ki je daroval jajčno celico. Nov osebek je klon organizma, ki je prispeval jedro telesne celice.(skica UČ str. 58).
- 7.) Teorija 17. st. o spontanem nastanku življenja iz nežive narave npr. iz umazanih cunj in pšenice, bi se naj razvile miši
- 8.) Anaksimander
- 9.) Empedoklej: 4 elementi; ogenj, voda, zrak, zemlja
- 10.) Aristotel- živa in neživa narava
- 11.) Zakon govori o tem, da se organi, ki jih uporabljamo krepijo, tisti, ki jih ne uporabljamo pa krnijo npr. mišice
- 12.) Po njegovem prepričanju bi se naj pridobljene lastnosti podedovale npr. če mišim odsekamo rep, bi se naj to preneslo na potomce.
- 13.)Darwinov življenjepis:

- rodil se je 1809 v Angliji
- oče je bil zdravnik, mama, ki mu je zelo zgodaj umrla pa je bila iz bogate družine industrijalcev
- želeli so, da postane zdravnik, ker pa ga to ni veselilo, je doštudiral teologijo
- ves čas se je zanimal za naravo in tudi obiskoval različna predavanja
- postal je duhovnik, vendar tega poklica ni nikoli opravljal

14.) Potovanje z ladjo Beagle je trajalo od 1831 do 1836. Glavne postaje:

- Južna Amerika(pragozd, fosilni ostanki izumrlih pasavcev in lenilcev)
- Ognjena Zemlja(vulkanska prst, pingvini, albatrosi..)
- Galapaško otočje(orjaške želve, ščinkavci z različno oblikovnimi kljuni)
- Avstralija(vrečarji:koale, kenguruji, papige..)

Na potovanju je zbiral material in ga z drugimi ladjami pošiljal domov. Na potovanje je odšel prepričan o ustvarjanju sveta, nazaj pa se je vrnil prepričan, da se je življenje razvijalo postopno iz manj razviti oblik v vedno višje razvite.

15.) Nastanek vrst z naravnim izborom(1859) vsebina zajema: spoznanja iz potovanja, napredek naravoslovja v tem času, celično teorijo, uspehe angleških kmetovalcev ter spoznanja iz geologije.

16.) Lamarck je trdil, da so se dolgi vratovi žirafam razvili zaradi notranje želje in potrebe, Darwin pa je bil prepričan, da so imele žirafe različno dolge vratove in v naravnem izboru so imele prednost tiste, ki so imele daljše vratove, ker so dosegle več in boljšo hrano.

17.)4 dejavniki razvoja:

- raznolikost organizmov
- čezmerno potomstvo
- tekmovanje med organizmi
- prenašanje lastnosti iz staršev na potomce

18.)Je proces v katerem osebki neke populacije z določenimi dednimi lastnostmi v danem okolju preživijo in se razmnožujejo uspešneje od drugih.

19.) Brezov pedic je nočni metulj , ki ima na svetlih krilih temno sive ali črne lise. S takšno barvo so se čez dan uspešno skrili pred plenilci na lubju dreves. V času industrijske revolucije, so v Angliji opazili, da se je v povezavi z onesnaženim okolje spremenila barva pedice v temnejšo. Znanstveniki so ugotovili, da so plenilci prej opazili svetle osebke in temnejši so se uspešno razmnoževali naprej, zato je bilo vedno več temnejših osebkov.

20.) Je pojav, ko imajo osebki več potomcev, kot jih lahko preživi. Primeri UČ str. 73.

21.) Fitnes živih bitij pomeni koliko dednega materiala prenesejo organizmi na svoje potomce- več kot imajo organizmi potomcev, večji fitnes imajo.

22.) Z varovalno barvo se osebki v naravnem okolju skrije pred plenilcem npr. kobilica v travi.